

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

Den 26 November 1899

N:r 9

INNEHÅLL: *Prins Bernadotte* (med porträtt). *Från vår vackra hufvudstad* (med 7 illustrationer). *Spionerihistorier. Bilder från kriget* (med 4 illustrationer). *Ett stortadt terrasseringsprojekt* (med 1 illustration). *Wilhelmina Neruda-Hallé* (med porträtt). *Marconi vid sin telegrafapparat* (med 1 illustration). *Norrländska nyheter* (med 5 illustrationer). *Följetong: Guldtörstens offer, forts.* (med 1 illustration). *Veckans porträttgalleri* (med 2 porträtt). *Breflåda.*

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1899.

Foto. Gösta Florman. Sthln.

PRINS BERNADOTTE vid 40 års ålder.

Foto. Orling, Sthlm

Palats vid Strandvägen (N:ris 43—47).

FRÅN VÅR VACKRA HUFVUDSTAD.

Mälardrottningens naturliga behag — det härliga läget och de vackra omgifningarne — ha skapat dess stora rykte. Utan dem vore Stockholm icke en af våra mest tilldragande metropoler. Denna naturliga fägring är emellertid icke nog i våra dagar. En skönhet som ej är *au courant* med modet är ingen skönhet! Denna förebräelse kunna vi emellertid ej göra vår hufvudstad. Den följer med sin tid och har nu nått den verkliga storstadens utvecklingsgrad. De gamla låga husen, hvilka för visso på *sin* tid icke voro vanprydande, lämna rum för den moderna byggnadskonstens och arkitekturens prydliga skapelser, om hvilka man icke drömt för några tiotal år sedan. Staden växer och breder ut sig. Den växer på längden och bredden, på höjden och på djupet — man må taga dessa ord vare sig i bokstaflig eller bildlik betydelse!

I sällskap med vår fotograf gingo vi häromdagen ut för att taga några vyer från detta nya Stockholm. Naturligtvis finnes det en mängd andra, lika vackra och förvisso ännu större palats än de här afbildade. Men dessa må tjena till prof — ingalunda »prof utan värde», ty bröder emellan torde de vara värda närmare en mil-

Foto. Orling Palats vid Villagatan.

lion och mera till pr styck. Det präktiga millionpalätset här ofvan talar, om något, för sig själf. Beläget i hörnet af Strandvägen och Narvavägen är det en af denna vackra och fashionabla boulevarders största prydnader. Till och med den bortskämde parisaren måste erkänna att denna komplex är *très chic* — och det vill ju inte säga litet.

Nästa hus här bredvid är en af Villagatans praktbyggnader. Den är hällen i en stil som väl kan kallas typisk för den nu i Stockholm använda. Det är endast synd, att det vackra huset ligger ganska inklämdt vid den tämligen trånga gatan, hvadan dess arkitektoniska förtjenster ej komma fullt till sin rätt.

Det ståtliga, tornbeprydda huset därnäst är en af de båda ett år gamla nybyggnaderna vid Kommendörs-gatan.

De båda palatsen göra ett storslaget intryck, om ock ur rent konstnärlig synpunkt likheten är allt för ängsligt symetrisk. De utgöra emellertid en värdig och stilfull ram kring den fria platsen rundt cirkus och visa, att det kan vara mycket klokt af byggnadsmyndigheterna att ej lämna arkitekternas fantasi alltför fria tyglar. För mycken regelbun-

denhet skapar stellet och blir i längden rent af störande ful — det är sannt. Men för mycken »sublim» byggnadsfantasi skulle a sin sida bli löjlig och smaklös. Härvid måste den praktiska blicken och arkitektens *bon sens* enas på bästa vis, så att båda synpunkterna komma till sin rätt. Denna fråga är en af de mest svarlösta i den moderna byggnadsverksamheten. I allmänhet har man i vårt vackra Stockholm väl lyckats komma öfver dessa vanskligheter.

Den fjärde praktfulla fasaden är af marmor från Ekeberg i Nerike. Huset, som torde kosta omkring en half million, är beläget vid Birger Jarls-gatan och gör i sin förnäma enkelhet ett behagligt och stilrent intryck.

Foto. Orling Sthlm

Palats vid Kommandörsgatan (N:ris 32—34).

Marmorfasad vid Birger Jarls-gatan

Till dessa bilder från det vackra Stockholm lämpa sig ett par från det goda Stockholm. Från rikemans ståtliga boningar vända vi blicken till ett par af de sjukas och fattiga ålderstignas hem, som allmän och privat samhällsanda, sin plikt likmätigt, låtit uppföra.

Borgerskapets gubbus' Corps de logis ser icke så »storartadt» ut. Men det är väl försedt i alla afseenden och uppfyller de fordringar på komfort och hemtrefnad, som kunna ställas på detta hem för medellösa manliga åldringar ur borgarklassen.

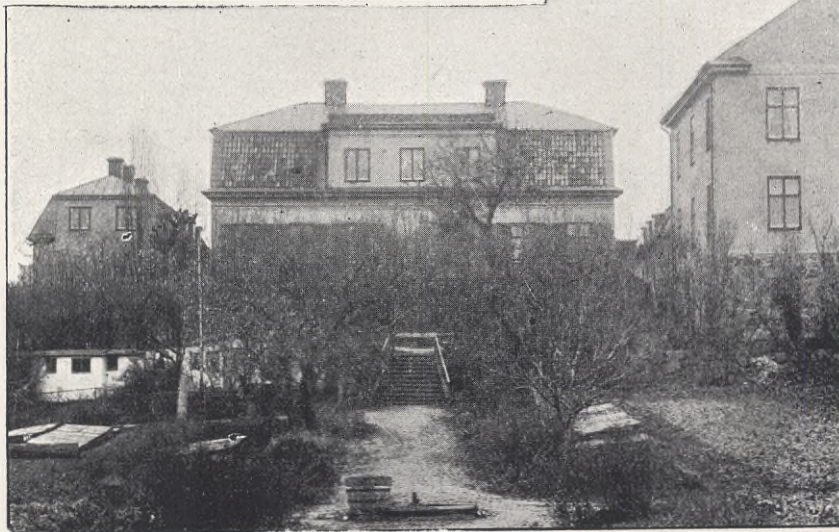
I slutet af innevarande månad står det nya storartade sjukhus, som uppförts för »Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn», färdigt att tagas i bruk. Den välkända kliniken har, som bekant, hittills haft sitt hem vid Handverkaregatan. Det nya sjukhuset är beläget vid Polhemsgatan mellan Bergs- och Kungsholmsgatorna, med fasaden åt den förstnämnda. Det hvita, eleganta byggnadskomplexet är byggt i en viss blandad gotisk stil med höga trappgafflar och rödmålade fönsterkarmar. Etablissemnet innehåller trenne parallellt löpande huslängor, sammanbundna medels en korridor. Anstalten, hvars öfverläkare som bekant är professor Jonas Wärn, är naturligtvis inredd på det mest tidsenliga sätt, i fråga om såväl sjukhusafdelningarne som ekonomilokalerna.

Af de förra har den medicinska afdelningens paviljong sin inredning färdig sedan ett par veckor. De stora utspringande tvärflyglarna inrymma stora, präktiga sjuksalar, där en mängd små, eleganta järnsängar stå i långa rader. Innanför sjuksalarne äro lekrum för konvalescenterna, möblerade

Borgerskapets Gubbbhus

med stora, men mycket låga bord med små dockskåpsstolar. Längs korridorerna, såväl i undre som öfre våningen, äro en hel rad smårum för en å två patienter och vid korridorrens midt har sjuksköterskan sitt rum, enkelt men hemtrefligt möbleradt. Här finnas äfven badrum och toalettrum samt ett s. k. terum, där lättare anrättningar kunna tillredas

Borgerskapets Gubbbhus

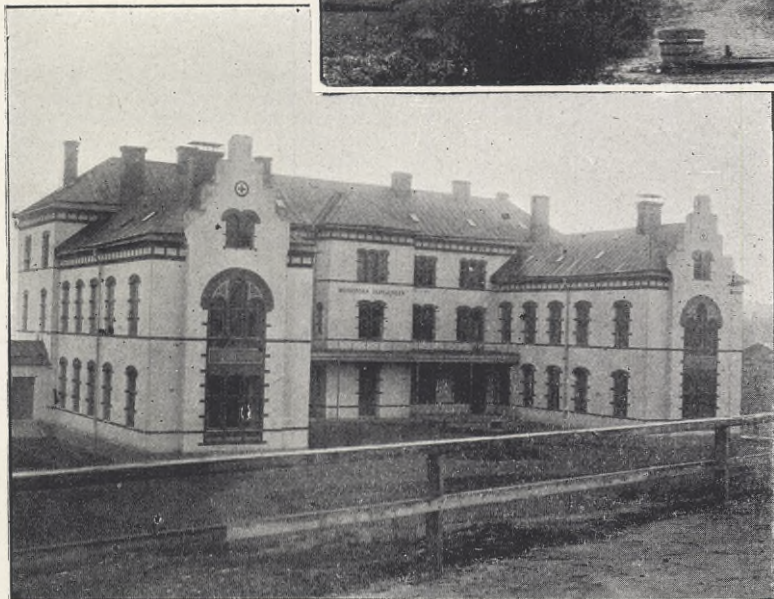

Foto. Ellqvist, Sthlm Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för barn.

Å den k rurgiska afdelningen äro rumsarrangementen alldeles desamma. Här finnes dessutom ett högt, ljust operationsrum med stora fönster och ett skylight, som släpper in ljuset äfven ofvanifrån.

Byggnaderna hafva samtliga uppförts af firman Lindståhl & Törnqvist efter ritningar af hofintendenten Kumlien samt ha förutom inredning kostat omkring 600,000 kr.

Mellan byggnaderna finnas ett större

fritt område, där sandgångar och planteringar komma att arrangeras till promenad och lekplatser för de små konvalescenterna.

Från den vackra anstalten har man f r öfrigt en rent af st rslagen utsikt öfver större delen af Kungsholmen. Långt borta bakom alla hustaken ser man kyrktornen inne i staden och   Norrmalm resa sina spiror mot skyn.

De små sjuka barnen ha här ute fått ett i alla afseenden präktigt hem, som är en verklig prydnad och stolthet f r vår hufvudstad.

SPIONHISTORIER.

Af löjtnant H. S: T PIERRE.

Öfvers. för HVAR 8 DAG.

Ej en månad går förbi utan att någon spion, fransk eller tysk, blir gripen vid fransk-tyska gränsen. Vid denna den mest ängsligt bevakade gräns af alla är spioneriet särskildt satt i system. Ett par månader innan spionen skickas ut, ger franska generalstaben honom ett program med nödiga kartor, hvilka utarbetats af tyska regeringen och kommit till Frankrike på förrädisk väg. Om något arbete förut bedrivits i trakten i fråga, får spionen full kännedom därom.

Under denna förberedelse har han att efter dessa dokument studera trakten, så att han kan allt utantill. På en spion får man ej finna några kartor eller papper.

När han är färdig, får han undergå en noggrann examen. Man ger honom dessutom åtskilliga adresser i Frankrike och Tyskland, till hvilka han måste sända sin korrespondens och med hvilka han åläggas att omväxla, för att undvika misstankar. Man förser honom med tyskt guldmünt och tyska sedlar. Sedan säger man: »Gud hjälpe er, vi kunna det inte.» Och så gifver han sig i väg, fullt medveten om att hans regering icke skall göra något för honom, om han blir gripen. Tvärtom skall den förneka all bekantskap med honom. Den skall säga: »Vi känna icke den här karlen; det måste vara en frivillig spekulationsäventyrare, på jakt efter upplysningar för att sälja till oss. Behandla honom efter förtjänst!»

Å andra sidan lämnar regeringen fria händer åt spionen att välja det sätt han finner bäst för att utträtta sitt uppdrag. Han får inga order, han får intet konto öfver sina utgifter, han måste till och med förfalska sina egna falska papper. En kort tid i förväg har han tagit sig ett falskt namn, och om hans regering ger honom ett pass, får detta blott användas vid utkvitteringen af remissor och uppgörelsen på hotellen. Skulle polisen fråga efter kans papper, måste han bränna upp passet. Nu för tiden, när man mera sällan fordrar att få se en turists pass, nöjer spionen sig med några bref, som kommit till honom på posten. Dessa bref har han i förväg låtit skicka under någon tysk adress. En lifvåringspolice, som tagits under antaget namn, är äfven af värde.

Spionen kommer till Tyskland och slår sig ned i någon större stad så nära hans operationsfält som möjligt. Hans första göra är att rådfråga någon doktor om en god luftkurort eller bad- och brunnsort. Antag, att hans ärende är att taga reda på vägarne, broarne och farlederna i ett bergsdistrikt, då behöfver han bergsluft. Han får läkaren att ordinera den plats han valt. Och läkaren ger honom anvisning på lämpligt hotell. Och där berättar han, när han vandrar omkring bland bergen: »Jag kom till X för att finna någon lugn bergsort för en luftkur. D:r Y. visade mig hit. Om klimatet gör mig godt, stannar jag en månad.»

Från första ögonblicket börjar spionen göra bekantskap med folk, hvilkas yrke drifver dem att vistas mycket ute på vägar och stigar, såsom t. ex. åkare, skogvaktare, präster m. fl. Under förevändning af att behöfva motion promenerar han med dem och pratar med dem och bjuder dem på trak-

tering, på turisternas vanliga sätt. För sina anteckningar använder han endast en blyertspenna och en bundt cigarettapper.

En god spions första egenskap är att kunna se mycket och hafva godt minne. En krokig linie och några ord, som i hast nedskrifvas på ett cigarettapper, måste beteckna konturerna af en terräng. Höjder, vägar, vattendrag, större landt gårdar, broar måste uppfattas i ett ögonkast och betecknas på den lilla tunna papperslappen. Han måste anteckna skörden i grannskapet, det utmärkande för byarne, storleken af kyrkor och andra offentliga byggnader, antalet bagare, slaktare och spannmålshandlare, smedjornas läge och vägarne beskaffenhet. Man kan t. ex. lätt förstå intresset af att känna till en bro. Fienden skulle under reträtten ej tveka att rivva upp den. Spionen måste uppgifva hur lång tid det skulle taga att bygga en ny.

Vid återkomsten hem måste spionen i hemlighet i sin sängkammare skriva sin rapport och lägga den på posten med någon af de adresser, som han fått af generalstaben: »M:lle Lucie Vasseur, 45 Rue Breda» — det kan ju vara hans fästmö — eller »Schmidt & Heckel, vinhandlande, Bercy» — det kan vara ett affärsbref — eller »D:r George Pinchon, 67 Rue Lafitte» — hans familjeläkare. Sedan han lagt brevet på posten och bränt upp hvartenda litet papper, kan spionen sofva lugnt — för en natt.

Om han tror sig vara förföljd eller misstänkt, måste han genast upphöra med sitt arbete och till och med lämna landet. I sådant fall återvänder han till Paris, där han i generalstaben finner omsorgsfullt samlade alla de bref som han sändt under fingerade adresser. Med tillhjälp af kartor och sina föregångares i tjänsten rapporter har han nu att sätta upp sin redogörelse för den trakt, han besökt. Aldrig så litet är af betydelse. För hvarje månad är krigsministern något bättre underrättad om detaljer, hvilka — när det stora europeiska kriget bryter ut — kunna afgöra ett slag, ett krig, ett helt folks öde.

En spions arbete kan synas lättare än det i själfva verket är. När han är ensam på landsvägen, utan någon person i sikte, gör fruktan för att vara bevakad den mest oskyldiga anteckning till en djärf bedrift. För att ej tala om landtpolisen, skogvaktare och jägare — hvilkas eventuella uppträdande tvingar honom att förstöra en lång förmiddags arbete — blir hvarje person som passerar föremål för misstänksamhet. Bevakningen är rundt omkring alla befästa platser så sträng, att det är förenadt med verklig fara att komma dem nära. Personer ha i halfmörker blifvit skjutna på förbjuden mark, innan de hunnit uppgifva sitt ärende.

Ingen sägen är mera i svang i Europa än den om den aristokratiske tyske eller franske officern, som förklädd får arbete som murare eller timmerman inom den fästning, som han önskar utspionera. Det är väl dock få, som tänka på att sådant är praktiskt omöjligt.

Icke desto mindre har jag hört talas om främmande officerare, som i förklädnad kommit in på

befästa områden. Den ene var en preussisk löjtnant, som bedref sina operationer i Polen, där han uppgaf sig vara en ingenjör som sökte arbete. Han hade fått i uppdrag att beskrifva en projekterad järnväg. Han var just på väg, då han märkte sig vara upptäckt. Han hoppade af tåget och begaf sig i väg mot en skogsduge, som låg nära. Men han blef snart upphunnen af sina förföljare. Naturligtvis var han genast färdig med en historia för den ryska polisen. Han köpte upp timmer och ville inspektera skogarne i trakten. Härpå svarade man, att det ej fanns några skogar i närheten och att han måste följa med till polisstationen i närmaste stad. Han protesterade däremot och sade sig ha fått meddelande att ett stort förråd timmer vore upplagdt i denna trakt. De ryska polismännen medgäfvö till hans stora tillfredsställelse att så var fallet, men yrkade lika fullt på hans arrestering. De marscherade i väg med honom, men vid en korsväg stannade ryssarne för att hålla råd. Sedan — hvilken tur! — bytte de om riktning och gingo direkt till en fästning, som han aldrig drömt om att kunna komma in i. Det var tur — en ren slump!

Det andra fallet talade en fransk militärläkare om för mig. »Jag har just tryckt en döende hjältes hand», sade han. »I sista stadiet af sin sjukdom och utmärkt af försakelse hade han med stor svårighet kraflat sig öfver gränsen. När man träffade på honom, kunde han knappt göra sig förstådd, men natten före sin död förmådde han berätta följande. Han var officer i franska armén, hade förklädt sig till bonde från Elsass och sökt arbete i grannskapet af de nya tyska fästningsanläggningarna vid ingången till Moseldalen. Han talade tyska flytande. Han uppträdde smutsig och i trasor, bodde i en bondkoja och lyckades efter några månader få arbete med att bära ved till fästningen. Efterhand uppmätte han distanser, gjorde med nageln grofva ritningar på sina stöfvelskaft och tog reda på vattenförrådet. Han hade just med stor fara för upptäckt ställt i ordning ett gömställe i en vedstapel, hvarifrån han nattetid kunde krypa fram och göra ett försök med artilleripjäserna, hvilka i största hemlighet förvarades i ett järnskjul — då han blef angripen af en häftig feber. Nervös utmattning underhjälpde febern. Han vågade ej tillkalla någon läkare, som skulle lägga märke till hans fina hud under de grofva bondkläderna. Därför beslöt han att gifva sig i väg medan han ännu hade krafter i behåll. Hans anteckningar voro alltför värdefulla för att gå förlorade. Han räddade dem. Han bokstafliken kröp öfver till Frankrike med dem innan han dog.»

Enligt fransk mening är lättaste sättet att komma in i en tysk fästning att sända sin hustru. En af mina vänner, som blifvit ålagd att utspionera ett viktigt försvarssystem i närheten af Metz, kom snart tillbaka två gånger utan den minsta upplysning. Tredje gången tog han sin glada och vackra hustru med sig. Hon samtyckte till att spela kokett för sitt fäderneslands skull. När de kommit till den stad nära den *fort d'arrêt*, som skulle bli före-

mål för deras undersökningar, antog hon den mest tankfulla uppsyn och gjorde sig så blek och intressant som möjligt. Hennes man spelade däremot rollen af en välfödd, trög, godlynt och vinälskande dumbom, som var skapad att bli bedragen. De började tillsammans besöka det lilla kasinot, där de tyska officerarne träffades hvarje afton. De tyska officerarne genomskådade dem lätt. Frun hade varit sjuk och de reste för hennes hälsas skull. Så räknade de ut det. Visst tydde vissa blixtar från de svarta ögonen i hennes vackra bleka ansikte på någonting som liknade koketteri. Men officerarne kunde ej göra den vackra fransyskans bekantskap. Hon var i dubbel måtto förbjuden frukt!

Generalen var en stor och ståtlig man, som sett mycket bra ut i sin ungdom. Under en ridtur råkade den vackra fransyskan falla af hästen och svimma just när de mötte generalen. Denne var i en blink nere från sin häst, kastade tyglarne åt sin adjutant, lyfte upp den ömtåliga varelsen och återgaf henne medvetandet. Hennes man tackade honom hjärtligt och hon gaf honom en blyg blick, full af tacksam tillgifvenhet. Morgonen därpå sände generalen en löjtnant att göra sig underrättad om fruns befinnande. Hon tackade och hälsade att hon mådde ganska bra, och bekantskapen var gjord. En dag, när han var bjuden på lunch till dem, begagnade generalen sig af mannens tillfälliga frånvaro för ett ögonblick för att göra en formlig kärleksförklaring. Hon höll slugt god min och mottog förklaringen med denna tystnad, som alltid ingifver hopp.

»Om jag vore litet starkare, kunde jag göra långa utfärder på hästryggen», yttrade hon halft förläget. »Men jag är för svag ännu. Hvar kunde vi taga en promenad? Alltid den där gamla tråkiga vägen?»

»Nej, för all del!» svarade den eldige generalen. »Här är ingen brist på vackra promenader. Vägen till Q. — är utmärkt!»

»Ja, men blir det ej för långt, hvar kunna vi äta middag?»

Nu var generalens tillfälle kommet.

»Åh, vägen leder ju till fästningen. Vill ni icke äta middag hos oss där?»

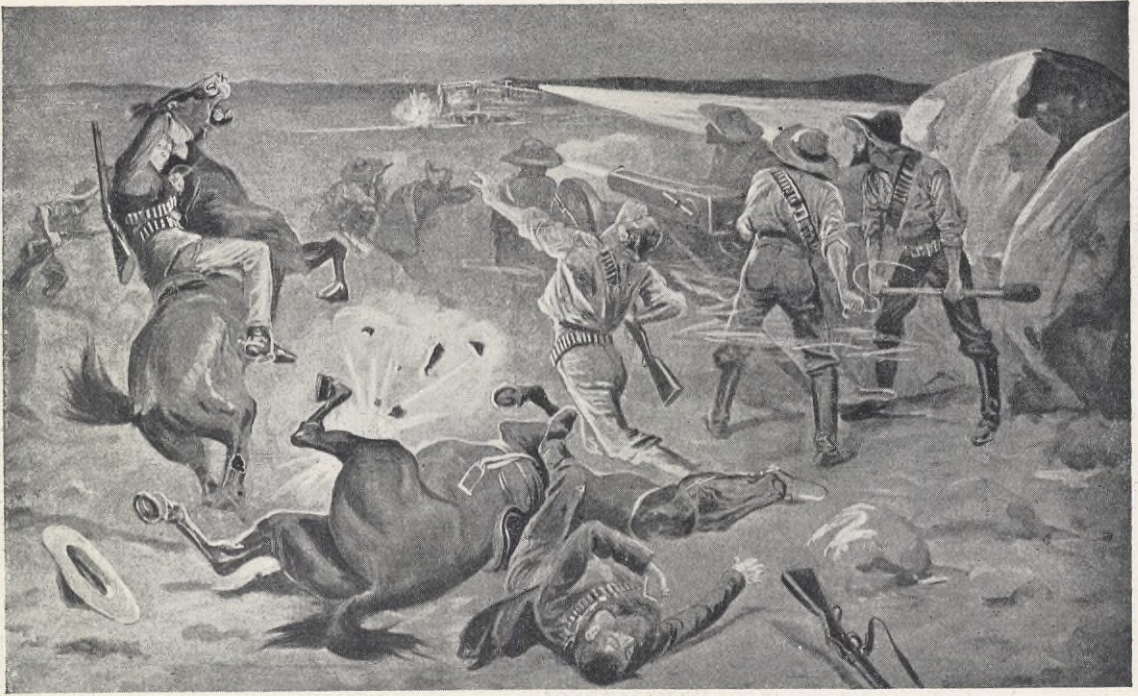
Under hela vägen till fästningen afvärdade den lilla koketten krigarens kurtiseringsförsök med alla möjliga dumma frågor: »Hvad är den där forskansningen för?» och »Hvarför hugger ni ned de där vackra träden?»

Efter middagen ville hon ju gärna se litet mera af platsen, och generalen, hvilken champagnen gjort ytterst artig och älskvärd, samtyckte med största beredvillighet. Han visade henne öfver hela fästningen och hon återvände därifrån med många upplysningar af större eller mindre värde.

Min vän hade med sig en fin rapport, när han kort därefter kom tillbaka till Paris. Han kunde framlägga en utmärkt plan för fästningens intagande — tack vare sin intagande hustru!

BILDER FRÅN KRIGET.

Boers bombarderande ett pansartåg.

Kartan å föregående sida framställer den vestra delen af krigsskådeplatsen, hvars hufvudpunkt är diamantstaden Kimberley, där Cecil Rhodes lär vara innesluten.

De omkringstående bilderna visa engelska militärtyper och midtelgruppen öfverst ett par boers, rustade till strid. Lika enkla som dessas militära utstyrsel är, lika lysande äro i allmänhet de engelska uniformerna. Att engelsmännen sätta värde på arméns yttre prakt, ser man bäst på högländaren här bredvid. I det afseendet ha de samma mening som de infödda afrikanska stammarna. Zulukaffern i full krigsrustning är, som sy-

Zulukaffer.

nes, synnerligen »praktfull» att skåda! — Bilden här ofvan visar bombardemang af boers på ett engelskt pansartåg. Från öppningen å vagnssidorna sticka de engelska soldaternas bössor fram och besvara med liflig eld boernas anfall. Dessa strider äro högst dramatiska. De äro i sitt slag något nytt i krigsväg. Pansartågen ha nödvändiggjorts af de svårigheter som möta för trupptransporter å denna krigsskådeplats samt i och för rekognosceringsfärder från af boers hotade platser.

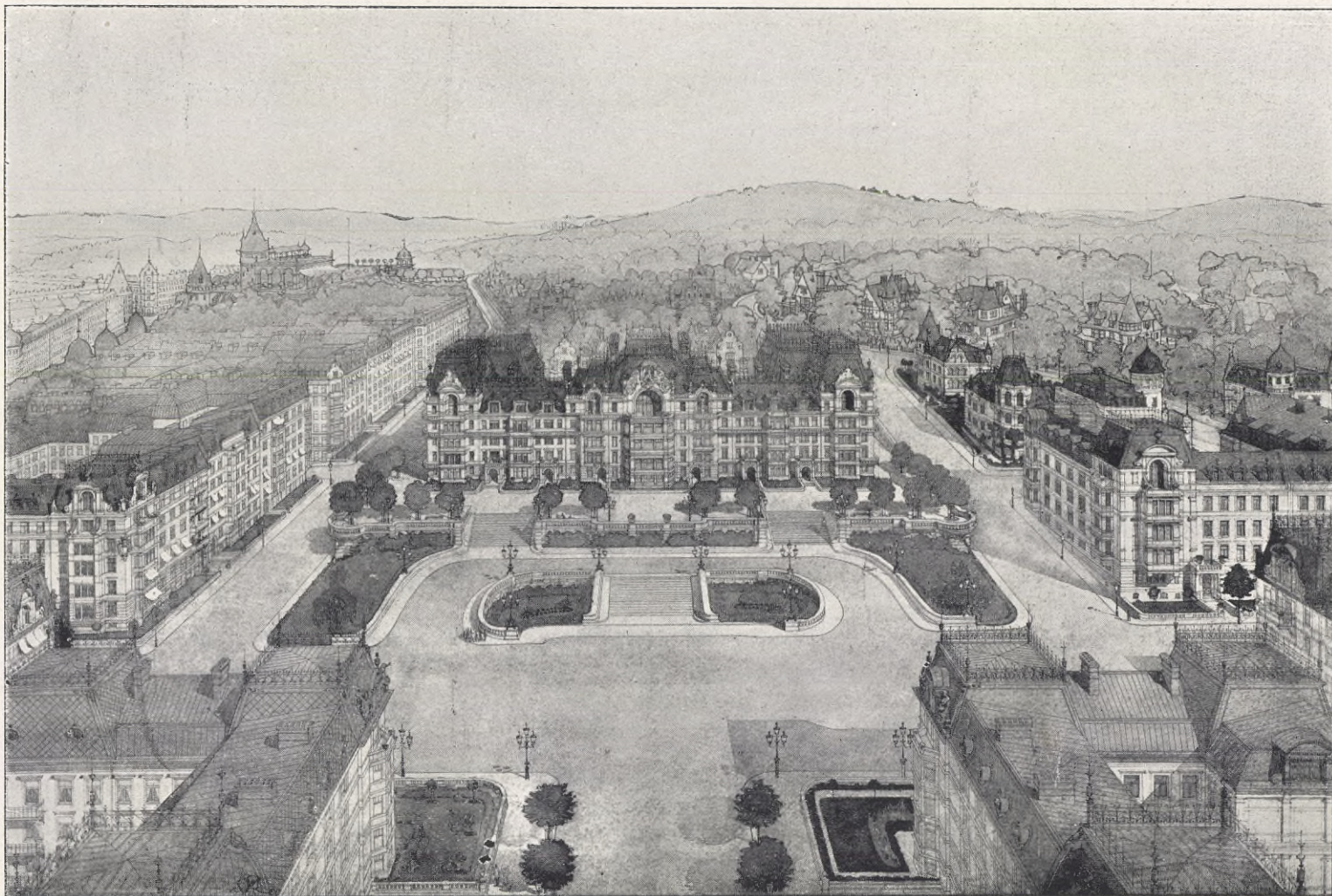
Senast har en dylik strid ägt rum vid Estcourt, där den engelska afdelningen måste gifva vika för boers' artillerield.

Högländare.

ETT STORARTADT TERRASSERINGSPROJEKT.

Hvar och en som besökt Göteborg har väl sett och beundrat den ståtliga Kungssportsavenyen. De vackra husen med de små planteringarne framför kommer vandraren — som på denna gata får gå i fred för alla slags lastfordon — att känna sig förflyttad till den aristokratiska stadsdelen i ett större engelskt samhälle. — Hr Aug. Kobb har med tillhjälp af arkitekt E. Thorburn uppgjort nedanstående storartade projekt för avenyens afslutning. Lorensberg skulle gifva plats för denna prydliga terrassanläggning med planteringar och blomstergrupper. Fonden skulle ytterligare förskönas genom en längst i söder uppförd byggnadskomplex. Hvarje god göteborgare hoppas att detta förslag blir af vederbörande antaget.

WILHELMINA NERUDA-HALLÉ.

Knappast torde någon af de stora världsberömda virtuoserna varit närmare knuten till vårt fädernesland än Wilhelmina Neruda-Hallé, och huru vida än hennes triumftåg genom världen sträckt sig — hon har under de senaste åren bl. a. gjort två konsertresor i Australien, en till Förenta staterna och en till Sydafrika, där president Krüger i Pretoria var synnerligen förtjust i hennes spel — minnes hon likväl alltjämt sitt gamla adoptivland och har nu nyligen gladt oss med ett besök. Då vi därför nu bringa våra läsare det senaste porträttet af konstnärinnan — det är taget i London och har icke förr varit publicerad — tarfvar detta icke långa kommentarier.

Maria Wilhelmina Franziska Neruda är af czeckisk härkomst, och född i Brünn den 29 mars 1839. Redan som sjuårig väckte hon i Wien stor uppmärksamhet genom sitt spel, blef där elev af den bekante Janse, gjorde tillsammans med systrarne konstresor i Europa, där hennes berömmelse en gång för alla fastslogs genom den kolossala furore hon gjorde i Paris 1864. Samma år gifte

hon sig med Ludvig Norman, blef medlem af musikaliska akademien i Stockholm och verkade där som lärarinna på konservatoriet. Efter sin skilsmässa (1869) uppehöll sig fru Neruda mestadels i London, där hon jämte sin blifvande make, den utmärkte dirigenten

och pianisten sir Charles Hallé var en af de främsta ledande krafterna inom musiklifvet. Efter sin andre makes död 1895 har konstnärinn., som nämnts, skördat lagrar nästan öfverallt i världen.

Hvad man framför allt måste beundra hos Wilhelmina Neruda, är förmågan att helt och hållet kunna assimilera sig med sin uppgift: man känner, att hon ger i sitt spel hela sin person, hela sin själ. Och det är såväl öfver hennes spel som personlighet en innerlighet och en djup, äkta patos, som endast den *stora*

Wilhelmina Neruda-Hallé.

konsten äger, och som icke ens på den mest kall-sinnige kan förfela sin verkan. Wilhelmina Neruda står nu säkerligen på höjden af sitt konstnärskap. Vi hoppas, att hon ännu ofta måtte komma i tillfälle att glädja svensk publik med sina oförgätliga och af den äkta, sanna konstnärsglöden genomströmmade toner. T. v T.

MARCONI VID SIN TELEGRAFAPPARAT.

Uppfinningen att telegrafera utan tråd — att sända elektriska ljudvågor genom atmosfären på samma sätt som elektriskt ljus — har, som bekant, praktiskt utvecklats af italienaren Marconi. Företagna experiment ha redan visat, att till och med på ganska långa afstånd trådar äro öfverflödiga för öfverförande af meddelanden på telegrafisk väg. Marconisystemet har i Europa med framgång afprovats bl. a. mellan tvenne engelska örlogsfartyg på 80 engelska mils afstånd från hvarandra — ja, den framstående uppfinnaren har, som läsaren torde erinra sig, kunnat telegrafera utan tråd från Chelmsford i England till Boulogne i Frankrike, en sträcka af ej mindre än 110 engelska mil.

I Amerika, de celebre elektrikers Edisons och Teslas hemland, har Marconis telegrafering utan tråd försökts först vid de stora kappseglingarne utanför Newyork i förra månaden mellan »Shamrock» och »Columbia». Vår bild visar just Marconi vid sin apparat, ombord å ångaren »La Duchesse» afsändande depešcher från seglingarne.

Härvid tillgick på följande sätt. Vid ångarens förmast var fäst en hjälpmast för åstadkommande af den nödiga höjden af 120 fot. Från denna höjd löpte en tråd ned till operationsrummet, i hvilket afsändnings- och mottagningsapparaten sköttes af Marconi. Samma anordning var vidtagen på Newyork Herald's ångare, hvilken låg förankrad nära Sandy Hook's fyr torn — där seglingarne började och slutade — samt på en mast placerad vid Navesink Highlands. Båda dessa platser hade tillfällig kabelförbindelse med Newyork. »La Duchesse» följde loppet af täflingarne och alla detaljer, som därifrån iakttogos, sändes af Marconi från »La Duchesse» genom luften till kabelfartyget, hvarifrån de intelegerades till Newyork och därifrån vidare ut i hela världen. Bilden framställer Marconi med handen på »afsändaren». Därifrån går

meddelandet längs tråden upp till masten, hvarifrån de elektriska ljudvågorna genom luften fortplantas till de mottagande masttopparne. Marconi har bevisat förhållandet mellan trådens höjd och det afstånd, på hvilket telegraferingen kan ske. Detta afstånd växlar med kvadraten på trådens vertikala höjd från masttoppen ned till mottagnings- och afsändningsapparaten.

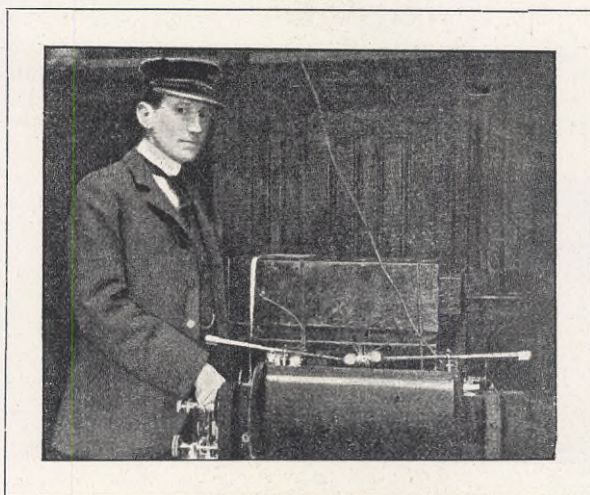
Nyligen har man gjort försök med telegrafering utan tråd på Montblanc, för att utröna om sådan telegrafi är praktisk möjlig i högfjällstrakter, om luften elektriciteten icke hindrar dess användning och om åskväder utöfva inflytande på apparaterna. Af-

sändningsapparaten uppställdes vid stationen Chamounix på en höjd af 1,000 meter, mottagningsapparaten på själfva Montblanc på en höjd af 4,350 meter. Afståndet uppgick till omkring 12 km. Försöken företogs kl. 11 f. m.

Molnen hindrade icke signalerna mellan de båda stationerna och atmosfärens stora torrhetsgrad var icke hinderlig för meddelandena. Atmosfärens elektriska laddning lät

däremot apparaterna flere gånger träda i verksamhet, ehuru den icke utöfvade ett så betydligt inflytande, att förbindelsen därigenom skulle allvarsamt störas. Men den elektriska belysningsanläggningen i Chamounix visade sig vara en besvärlig granne, i det att den satt apparaten intensivt i verksamhet, så att telegrafering var omöjlig under hela den tid belysningen fungerade.

Tills vidare drog man af resultatet den slutsatsen, att telegrafien utan tråd i högre bergstrakter f. n. äger endast ringa fördelar. Men då för förbindelsen mellan höga bergspetsar och dalarna just denna telegrafering skulle vara af väsentlig nytta, då ledningarna i bergstrakterna ofta förstöras, komma försöken att fortsättas och kanske slutligen leda till ett tillfredsställande resultat.

Marconi vid sin telegrafapparat.

NORRLÄNDSKA NYHETER.

Från Söderhamn och Hernösand.

Uppifrån Norrland bringa vi denna gång några för HVAR 8 DAG tagna bilder från Söderhamn och Hernösand.

I den förra staden aftäcktes den 6 november en minnesstod af Söderhamns grundläggare Gustaf II Adolf.

Monumentet har åstadkommits på initiativ af Söderhamns sångförening, hvars ledare, den på många områden verksamme stadsingenjören Gustaf Hultqvist, för några år sedan väckte förslag därom. Detta kröntes med framgång och nu står vården rest på torget i Söderhamn midt emot det vackra rådhuset, till heder för sångföreningen och prydnad för staden.

Vården utgöres af en obelisk om 30 fots höjd, hvilken hvilar på ett 15 fots högt postament — hela momentet har sålunda en höjd af 45 fot. Obeliskan är huggen af granit från trakten af Örnsköldsvik och utgör en s. k.

Vy af Söderhamn, från vestra stadsberget.

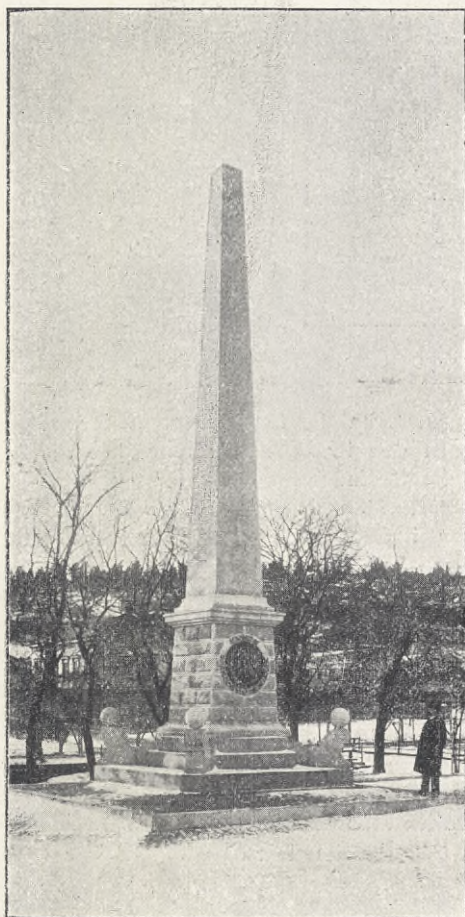

Foto. Lange, Söderhamn.

Gustaf Adolfs-monumentet i Söderhamn.

monolit, d. v. s. är huggen ur ett enda block. Den torde vara ensam i sitt slag i vårt land, ty så vidt oss är bekant finnes icke i Sverige någon monolit af denna storlek. De större obelisker, som flerstädes äro uppsatta, t. ex. i Odinslund i Upsala, äro sammanfogade af flere stycken. Vid postamentets hörn äro placerade höga konsoler, hvilka uppbära kulor, allt af granit. Såväl konsolernas mjuka linier som kulornas form vittna om stor skicklighet i stenens bearbetning. Postamentets framsida prydes af en medaljong, framställande hjältekonungens bröstbild i profil, modellerad af G. & A. Hultqvist i Söderhamn efter en minnespenning. Gjutningen af medaljongen har verkställts vid »Förenade konstgjuterierna» i Stockholm. Monumentet kostar i rund summa 7,000 kr., hvilka medel uteslutande anskaffats af Söderhamns sångförening.

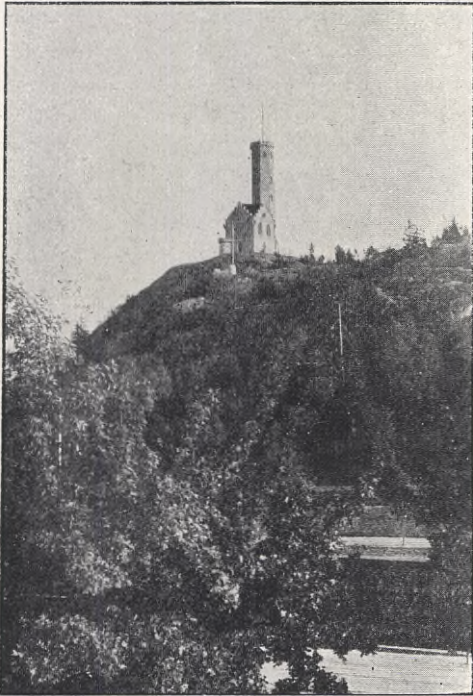
Monumentets invigning ägde rum på aftonen den 6 november med stor högtidlighet. Stadens kyrka var till sitt yttre rikt illuminerad, på det staden dominerande berget strålade en jättestor konungakrona, som effektivt aftecknade sig mot det

Rådhuset och torget i Söderhamn med kyrkan i bakgrunden.

mörka himlahalvvet. Byggnaderna kring torget och i dess närhet voro eklärerade och smyckade med ståtliga transparanger. Skenet från de elektriska bågglamporna blandade sig med skimret från de facklor, som buros af den i djupa led framför monumentet uppställda skolungdomen.

Det var ett stämmingsfullt ögonblick, då Hel-

Vy af Söderhamns omgifningar. Utsiktornet Oscarsborg.

hans verksamhet för landets inre utveckling. Därvid erinrade han om grundläggandet af flere städer, bland dem Söderhamn, hvars privilegiebref utfärdades den 7 september 1620 af konung Gustaf Adolf, som till samhällets bestånd donerade betydliga gårdar och skär. Talet afslöts med en af dr C. R. Grandien författad versifierad hyllning, egnad hjältekonungens minne.

Söderhamns stad bär i sitt vapen bilden af en båt med två däröfver korslagda gevär. Därigenom antydes, att stadens hufvudnäringar från början voro fiske och gevärssmide — gevärsfaktoriet flyttades emellertid 1813 till Eskilstuna. En rikare näringskälla har emellertid samhället fått genom trävarurörelsen, hvilken här tog fart för omkring fyrtio år sedan. På stadens vidsträckta område hafva flere stora ångsågar och brädgårdar anlagts, och staden har nu all möda för att kunna tillgodose det ständigt växande behovet af upplagsplatser. Folkmängden har också ökat med en hastighet, som har få motstycken inom vårt land. Från att i början af århundradet ej ha haft mer än 1500 innevanare räknar Söderhamn nu öfver 11,000. Staden, hvars bäst bebyggda stadsdelar år 1876 lades i aska, är nu till största delen nybyggd. Samhällets bästa prydnad äro de talrika planteringarna, hvilkas grönska under högsommaren öfverallt fägnar ögat och som ej blott gifvit staden ett särdeles inbjudande utseende, utan äfven väsentligt förbättrat dess sanitära förhållanden.

* * *

Den 10 November invigdes i Hernösand en ståtlig nybyggnad, Hernösands sparbanks stora palats. Detsamma, som upptager hela tomten mellan Skeppsbron, Köpmansgatan och Nybrogatan, inrymmer utom sparbankens lokaler, postkontoret, kontorslokaler, butiker och privata våningar. Det har uppförts af firman Jonsén & Nilsson i Sundsvall för omkring 380,000 kr. Med anledning af invigningsdagen erhöilo bankens tjänstemän löneförhöjningar — ett vackert drag af inrättningens direktion.

singe regementets musikkår intonerade »Vår Gud är oss en väldig borg», i hvilken psalm först barnens späda röster stämde in och sedan hela den öfverskådliga folkmassa, som fyllde torget och närgränsande gator.

När sången tystnat, höll stadsfullmäktiges ordförande, konsul Gabriel Schöning högtidstalet, i hvilket berördes såväl Gustaf Adolfs förnämsta lifsgärning, hans ingripande försvar för trons och samvetets frihet som

Foto. Wallin, Hernösand

Nya sparbankshuset i Hernösand.

GULDTÖRSTENS OFFER

Af S. H. MERRIMAN.

Öfversättning för Hvar 8 Dag.

I hvarje nummer lämnas ett kort sammandrag af följetongens innehåll allt ifrån dess början.

I första kapitlet omtalas professor von Holzens vandring genom några trånga, ruskiga gator i Haag, i afsikt att aflägga ett besök hos en döende. Af denne köper professorn för tusen gulden ett dyrbart recept. När den sjuke dragit sin sista suck, tager professorn pengarne ur hans hand och stoppar dem tillbaka i sin plånbok.

Andra kapitlet börjar med en skildring af ett sammanträffande mellan den från Indien som segrande hjälte återvändande major White och en gammal bekant till honom, Tony Cornish, en modärn man ur societeten. De följas åt till den senares onkel lord Ferriby, för att hälsa på husets unga dotter miss Joan. De finna henne upptagen med arbete för ett välgörenhetsföretag till frönna för manufakturistbiträden. Välgörenheten går ut på att förmå folk att på lördags e. m. låna ut sin velociped till fattiga biträden. Miss Joan omtalar lordens senaste välgörenhetsprojekt. Det är en stor internationell affär, som har till mål att lindra malgamitarbetarnes svåra lott.

I tredje kapitlet har herrskapet Ferribys en »at home», hvarvid lorden framlägger denna sin plan. Som medlemmar af direktionen föreslås och antages med acklamation lorden, Tony Cornish, major White, upphofsmannen till projektet mr Percy Roden och professor von Holzen.

Fjärde kapitlet återgifver att börja med en interiör af det gamla diplomathotellet »Vieux Doelen» i Haag. En mrs Vansittart, som reser med sin kammarjungfru, gör här bekantskap med mr Percy Roden, för hvars stora projekt hon visar sig lifligt intresserad. Detsamma går ut på att samla ihop alla malgamitarbetare och bygga en fabrik åt dem, i afsikt att förse hela världen med malgamit, ett för papperstillverkningen oundgängligt ämne. Fabriken skall förläggas till dynerna i Holland.

Femte kapitlet beskriver malgamitarbetarnes ankomst dit med Cornish som vägvisare. Cornish sammanträffar här med Roden och båda företaga en inspektion af fabriken och bostäderna.

(Forts från n:o 8).

»Endast försåvidt saken rör mig. Hon är en god syster. Vårt hus ligger mellan vattenledningsverket och ångspårwagnsstationen. Vi skola titta in på återvägen, om ni så vill.» »Jag skulle ej önska något hållre», svarade Cornish med konventionell artighet och de fortsatte sin inspektion af den lilla kolonien.

Anordningarne vore lika enkla som praktiska. Antingen Roden eller von Holzen var helt säkert ett organisationsgeni. I ett af husen var en kall måltid uppdukad på två långa bord — utsökta viner med en del imponerande champagneflaskor på ena sidan.

»För tidningsmännen», förklarade Roden. »Jag skall taga emot en hel del i eftermiddag som skola närvara vid de första malgamitarbetarnes ankomst. Ingenting går upp mot förständig annonsering. Vi ha inbjudit ett antal tidningskorrespondenter. Vi bjuda dem på champagne och betala deras resa och vivre. Om ni ville visa er lite' vänlig mot dem, skulle de tycka ofantligt om det. De veta naturligtvis hvem ni är. Lite' smicker, förstår ni.»

»Smicker och champagne», skrattade Cornish »popularitetens två hufvudingredienser.»

»Jag har här ett antal fotografier», fortsatte Roden, »hvilka tagits af en skicklig kår i grannskapet. Han har slungat in en vy af sjön i bakgrunden, som ni ser. I själfva verket finns den ju inte där, men han har tagit himlen och hafvet från en annan plåt, säger han, för att få en god bild. Vi skola sända dem till de förnämsta illustrerade tidningarne.»

»Och jag förmodar», sade Cornish, med sitt muntra skratt, »att några af journalisterna också skola bilda bakgrund.»

»Naturligtvis», svarade Roden allvarsamt. »Och känslomänniskorna skola bli belättna. Känslopjollarne sluta aldrig att pyssla om och pyssla om. De vilja alltid klema bort folk. Nu skall det glädja dem ofantligt att veta att malgamitarbetarne, som samlats ihop från alla världens usla kajor, få utsikt åt hafvet och modärn komfort.»

»Vi måste göra dem till viljes», sade den praktiske Cornish. »Vi skulle icke komma långt utan dem.»

I detta ögonblick kom ljud af åkdon dem båda att vända sig mot infartsporren. Det var en omnibus — den allra finaste omnibus med de vackraste hästar — hvilken anlände med tidningsmännen. Dessa herrar stego ned från åkdonet och närmade sig den byggnad, där Cornish och Roden väntade dem. De voro hvad man kallar ett en smula blandadt sällskap. Några voro alltför väl klädda, andra alltför illa. Men alla uppträdde på ett sätt som bevisade medvetande af sin storhet och därjämte godt kamratskap. Den främste, en högrest person, skakade artigt hand med Cornish, som satte på sig sin gladaste och mest nådiga min.

»Aha! Här äro vi nu!» sade han gnuggande händerna och betraktande champagnen.

Därpå steg Cornish fram och Roden drog sig något tillbaka. Det var Cornish som öppnade flaskorna och hällde i glasen. Det var Cornish som sade sina bästa skämt och skrattade högljuddast åt journalisternas sarkasmer. Cornish syntes förstå sig på gästerna bättre än Roden, som var mera böjd för att vara stram mot dem. Människor som äro säkra på sin ställning tänka icke alltid på den. Folk som håller mycket på sin värdighet ha i regeln icke mycket annat att hålla på.

»Er skål, mina herrar!» utropade den reslige tidningsmannen och höjde sitt glas. »Er skål — hvilka ni än må vara. Och nu till arbetet. Kan-ske vill ni trafva med oss genom fabriken.»

Detta gjorde Cornish med mycken framgång. Han stod sedan bredvid korrespondenterna under det malgamitarbetarne stego ur omnibusarne och togo sina nya bostäder i besittning. Han försåg journalisterna med fotografier och en kort redogörelse för malgamittillverkningen, hvilken lagats till af Roden. Det var till slut Cornish som packade in dem i omnibussen vid bästa humör och sände dem tillbaka till Haag.

»Glöm inte ändamålet», ropade han efter dem.

»Kom ihåg att det är välgörenhet.» Malgamitarbetarne lämnades i Holzens vård, som gjort alla nödiga förberedelser för mottagandet.

»Ni är en styfvare kår än jag trodde», sade Roden till Cornish när de i skymningen gingo öfver dynerna till Rodens hem. Och det var svårt att

säga om Roden var belåten eller icke. Han sade icke mycket under promenaden och var tydligen försänkt i djupa tankar.

Cornish var munter och oberäknelig som alltid. »Vi skola snart skaffa mera pengar», sade han. »Vi skola ha malgamitbalar och malgamitbazarer, malgamitballonguppstigningar till och med — om det inte är att flyga för högt.»

Rodens villa låg på dynerna, vettande mot söder och vester. Huset var i sig själf utan intresse och liknade tusentals andra på kusten däri att det var mera komfortabelt än det såg ut.

Roden visade vägen. »Dorothy», ropade han så fort dörren var stängd bakom dem, »hvar är du, Dorothy?»

Dörren till venster öppnades och en liten dam kom ut. Hon var synnerligen liten, med ljusbrunt hår, vacker hy och glada, strålände ögon.

»Jag har mr Cornish med mig», förklarade Roden. »Vi äro frusna och vilja hafva litet té.» Dorothy gick fram och skakade hand med Cornish. Hon såg upp på honom och öfverfor honom, från hans fina hufvud till hans nätta skor, med en enda hastig intuitiv blick.

»Det är förfärligt kallt»,

sade hon. Man kan ej alltid vara originell och spirituell, och det är klokare att icke försöka det för envist. Hon återvände in i salongen och Cornish följde efter. Rummet var vackert möbleradt i holländsk stil och blommor saknades inte. Dorothy Roden uppträdde som en kvinna hvilken ej längre är i sina bästa flickår och som sett människorna och världen. Hon var bättre uppfostrad än sin bror; hon var förmodligen mera begåfvad. Det låg i hvarje fall öfver henne något af denna själfbehärskning, som är utmärkande för kvinnor, hvilka tillbringa sitt lif i sällskap med en man, som är dem andligen underlägsen. Naturligtvis äro alla kvinnor i en mening dömda härtill — enligt hvad de själfva tro.

»Percy sade att han troligen skulle hafva er med till téet», sade miss Roden, »och att ni troligen skulle vara uttröttade.»

»Tack! Jag är inte trött. Vi ha haft en vacker öfverresa och allting har gått lika bra. Intresserar ni er rent aktivt för oss?»

»Icke aktivt», svarade hon, för ett ögonblick allvarlig. Strax därpå kastade hon åter en blick på Cornishs ansikte.

»Det blir en stor affär» sade han entusiastiskt. »Min kusin Joan Ferriby arbetar strängt i London. Ni känner henne, förmodar jag?»

»Jag var skolkamrat med Joan», svarade miss Roden med sitt mjuka skratt. »Och vi gifvo hvarandra ett skolflickslofte att skriva till hvarandra

hvarje vecka sedan vi skiljts åt. Vi höllo det i fjorton dagar.»

Cornishs ansikte förrådde ingen öfverraskning, ehuru han dragit slutsatsen att miss Roden var flere år äldre än Joan.

»Kanske», sade han på sitt vanliga taktfulla sätt, »intresserar ni er ej för samma saker som Joan. För hvad man kan kalla nyheter — jag menar inte kläder. För fabriksflickornas klubb, t. ex., eller för manufakturistbiträden eller kvinnans rättigheter eller dylikt.»

»Nej, jag är inte nog skicklig för sådant. Jag är alldeles okunnig om kvinnans rättigheter och vet inte ens hvad jag vill eller borde vilja.»

Roden, som kommit fram till bordet, skrattade, tog sitt té och gick och satte sig vid brasan. Han var för sin del trött och såg medtagen ut — som om hans ansvar redan börjat tynga honom. Cornish stod också nu vid bordet med sin kopp i handen och såg på miss Roden med tveksam blick.

»Jag misstror alltid kvinnor, som påstå detta», sade han. »Man misstänker dem helt naturligt för att hafva nått hvad de vilja på något slugt sätt — och att hafva öfvergifvit de andra af sitt kön. Detta är ett sammansmältningens tidevarf, inte sant, Roden?»

Han slog sig ned bredvid Dorothy. Den sålunda tilltalade Roden svarade något, hvad han var tvungen till, och försjönk därpå i tankfull tystnad. Cornish kunde emellertid fullkomligt sköta konversationen ensam.

»Vet ni ingenting om orättvisorna mot ert kön heller?» frågade han Dorothy.

»Ingenting», svarade hon. »Jag är ej ens nog intelligent att veta att vi lida några.»

»Store Gud!» utropade han. »Intet under att Joan slutade skriva till er. Detta är ett mycket misstänkt fall, miss Roden. Naturligtvis har ni kräft ut rättvisa för egen del — *sub rosa* — och låter andra kvinnor sköta sina egna affärer. Det är hvad man kallar ett svart får. Ni är icke förenigen trogen. I dessa dagar kämpa vi alltid för någon sak. Vi kunna ej rå för det och den moderna lagstiftningen ökar dagligen svårigheterna. Vi måste antingen vara rika eller fattiga. För närvarande är enda utvägen att lefva i fred med sina fattigare grannar att underkasta sig en viss plundring. Men en vacker dag måste klasserna förena sig för att göra front mot massorna. Massorna ha redan slutit sig tillsammans. Man måste vara antingen man eller kvinna. En vacker dag måste männen förena sig emot kvinnorna, hvilka redan stå samlade bakom en skriande förtrupp. Törs jag be om lite' mera té?»

»Jag fruktar att jag blifvit efter i det allmänna framåtskridandet», sade miss Roden och tog emot hans kopp.

»Jag är rädd att ni har det. Naturligtvis vet jag inte hvad vi gå fram emot —.» Han gjorde en paus och drack sitt té långsamt. »Det vet ingen», tillade han.

»Troligen mot en punkt, då vi alla plötsligt skola börja att kämpa för oss själfva igen.»

»Det är möjligt», sade han allvarsamt och satte ifrån sig sin kopp. »Men nu måste jag försöka hitta vägen tillbaka till Haag. God natt!»

»Han är duktig», sade Dorothy, när Roden kom tillbaka efter att ha visat Cornish vägen.

»Ja», svarade Roden likgiltigt.

»Det tycks inte glädja dig?»

»Åh — det blir nog bra! Om han visar sig duktig på rätta sättet!»

(Forts.)

»Jag har mr Cornish med mig»,

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

Under denna rubrik kommer HVAR 8 DAG att bringa fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Kommendören L. G. S. Pantzerhielm.

Öfverste O. G. Nordenskjöld.

Kommendören *L. G. S. Pantzerhielm* i Stockholm fyllde den 13 nov. 80 år. Den krye och raske åldringen uppvaktades bl. a. af öfverhofjägmästaren Ankarcrona, generallöjtnanten frih. B. A. Leijonhufvud, amiralerna Peyron, Lagerberg och Hägg, förste hofstallmästarna d'Orchimont och hertig d'Otrante, öfverste Stål, öfverstelöjtnanten greve Cronstedt m. fl. Äfven infunno sig åtskilliga af den gamle kommendörens kadettkamrater, äldre och yngre officerare samt damer ur den högre societeten. Under hela dagen inströmmade en mängd lyckönskningar.

Vid middagen å Karlberg hos sin son, chefen för krigsskolan därstädes öfverstelöjtn. Pantzerhielm, äskade kommendören, sedan hans skål druckits, ljud för att tacka värdfolket. Han vände sig särskildt i högstämda och manliga allvarsord till sina bägge sonsöner med en förmaning till trohet mot konung och fädernesland. Till sist uppmanade den gamle kommendören de närvarande att med fyra hurrarop besegla »det jubelrop, jag under min verksamhetstid så ofta haft äran från kommandopallen på halfdäck utbringa»: Lefve konungen!

Femtioårsjubileum som officer firades den 13 november af f. d. chefen för Kalmar regemente, öfversten i armén O. G. Nordenskjöld i Eksjö. På f. m. uppvaktades jubilaren af samtliga i staden varande officerare af Smålands husarregemente, Smålands grenadierkår, Kalmar regemente m. fl., och på e. m. gaf Eksjö militärsällskap — hvars ordförande öfverste Nordenskjöld är — middag i sin lokal med anledning af jubiléet.

Öfverste Nordenskjöld blef vid 13 år kadett och utnämndes den 13 november 1849 till underlöjtnant vid Kalmar regemente, befordrades 1874 till major vid Jönköpings regemente, blef 1884 chef för Jemtlands fältjägarrekår, 1887 öfverste i armén och 1888 chef för Kalmar regemente, från hvilken befattning han år 1894 erhöll afsked med tillstånd att qvarstå som öfverste i armén.

Efter afskedstagandet har öfverste Nordenskjöld varit bosatt i Eksjö, där han fortfarande är ordförande i stadsfullmäktige samt synnerligen hedrad med och verksam i kommunala värf.

Vid fyllda 68 år är han ännu i besittning af den bästa vigör.

BREFLÅDA.

Lucas. Vårt utrymme tillåter ännu icke införande af den önskade schackafdelningen.

Prenumerant. Så vidt möjligt är, kommer Eder önskan vis-a-vis namnbeteckningar under grupporträtt att uppfyllas. *Trogen läsare af Hvar 8 Dag.* Mycken tack för komplimangerna. För bidrag i bunden form ha vi icke plats, men mottaga gärna små noveller.

Amatörfotograferna hänvisas till de uppgifter om täflingarne inom andra afdelningen, hvilka läses i *n:o 8*.

Dessutom vilja vi meddela att vi med största nöje besvara till oss ställda *förfrågningar* af rent teknisk eller annan art rörande amatörfotografiering.

Till många insändare och korrespondenter sända vi vår värdsamma tack för de vänliga skrivelser af erkännande och uppmuntran som kommit oss tillhanda.